

УКРАЇНСЬКА МОВА
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ
1 курсу гр. БДЗ-11-9з, БМЕ-21-9з, БКД-11-9з
заочної форми здобуття освіти

Викладач – О. І. Бугайова

Мета занять: підготувати висококваліфікованих фахівців, які досконало володіють державною мовою в діловій сфері.

ЗАНЯТТЯ 1
Правила оформлення документів

З'ясувати відповіді на такі питання та зафіксувати їх письмово (у формі конспекту).

1. Який стандарт встановлює склад реквізитів документів?
2. З яких елементів складається документ? Як ці елементи називають?
3. Що таке формуляр?
4. Які реквізити в документах є обов'язковими?
5. Що це за реквізити і як їх оформлювати:
  - «Дата документа»;
  - «Адресат»;
  - «Заголовок до тексту»;
  - «Підпис»;
  - «Резолюція».

Виконати завдання 1: на прикладі конкретного документа (заяви, статуту, договору й ін. (можна вибрати з інтернету) письмово пояснити дотримання / недотримання правил оформлення. Це може мати такий вигляд:

*Директору ТОВ «Усе буде добре»
Добродію К. М*

*Вправного Василя Михайловича
Домашня адреса: 02100, Київ,
вул. Будівельників, 13, кв. 27
Тел.: 296-28-33
Паспорт: серія МЕ № 162534
виданий Деснянським РУГУ
МВС України в м. Києві 20.09.2003
Ідентифікаційний номер: 2237549345*

Заява

Прошу прийняти мене на посаду економіста фінансового відділу із 02.12.2019 зі строком випробування три місяці.

*Додатки: 1. Копія паспорта
2. Копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера
3. Копія диплома про повну вищу освіту*

29.11.2019

Вправний

Це зразок заяви – документа, у якому приватна чи посадова особа звертається з проханням або пропозицією до установи чи посадової особи. Заяви за різними критеріями поділяють на такі види: ... Перед нами заява ... Обов'язкові її реквізити: ... Вони розташовані так: .... Це відповідає (або не відповідає) вимогам до оформлення такого виду документів.

Виконати завдання 2: створити презентацію в довільній формі на тему

Виконати завдання 1: написати заяву (привід обрати самостійно: прийом на роботу, відпустка, звільнення тощо).

Виконати завдання 2: роздрукувати (або скачати) з інтернету особовий листок з обліку кадрів (<https://www.kadrovik01.com.ua/article/3681-qqq-17-m4-osoboviy-listok-z-oblku-kadrv-rekomendovana-forma-ta-pravila-zapovnennya> чи ін. сайт) і заповнити його.

Зразки оформлення: <https://studfile.net/preview/5437198/page:31/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Заняття 1: конспект – до 9 балів; завдання 1 – до 3 балів; завдання 2 – до 5 балів. Максимум – **17 балів**.

Заняття 2: конспект – до 3 балів; завдання 1 і 2 – кожне до 3 балів. Максимум – **9 балів**.

Заняття 3: конспект – до 3 балів; завдання 1 і 2 – кожне до 3 балів. Максимум – **9 балів**.

Разом – **35 балів**.

Інші **65 балів** студент / студентка можуть заробити, виконавши правильно тестові завдання, подані нижче.

- 1. Запишіть власне українські відповідники до поданих іншомовних слів, які можуть бути використані в професійному спілкуванні (до 6 балів).**

автентичний – _____	акцентувати – _____
ажіотаж – _____	фотографія – _____
декоративний – _____	еквівалентний – _____
журнал – _____	ідеальний – _____
інтеграція – _____	ліміт – _____
превентивний – _____	сурогат – _____

(Можна скористатися орфографічним онлайн-словником (<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>)).

- 2. З'ясуйте значення цих фразеологізмів, вкажіть історію появи або введіть запропонований фразеологізм у речення (6 балів).**

Фразеологізм	Значення виразу	Історія появи або приклад застосування в реченні
Альма-матер	Місце, де здобув освіту.	НАКККіМ – моя альма-матер.
Авгієві стайні		
Альфа і омега		
Ахіллесова п'ята		
Злий геній		
Крокодилячі сльози		
Нуль на масу		
Сізіфова праця		
Очі розбігаються		
Дати задній хід		
Щуку кинути в річку		
Грати першу скрипку		
Білими нитками шито		

3. Запишіть у вигляді таблиці ознаки функціональних стилів сучасної української літературної мови (12 балів).

Назва стилю	Мета мовлення	Сфера використання	Жанри (види текстів), у яких стиль реалізують	Мовні засоби стилю
Науковий	повідомити про результати досліджень, формулювати ідеї, доводити певну гіпотезу	Освіта, наука, професійна діяльність	монографія, стаття, наукова доповідь, підручники	абстрагованість, інформативність, узагальненість, однозначність, точність, лаконічність, доказовість
Офіційно-діловий				
Публіцистичний				
Художній				
Конфесійний				
Епістолярний				
Розмовно-побутовий				

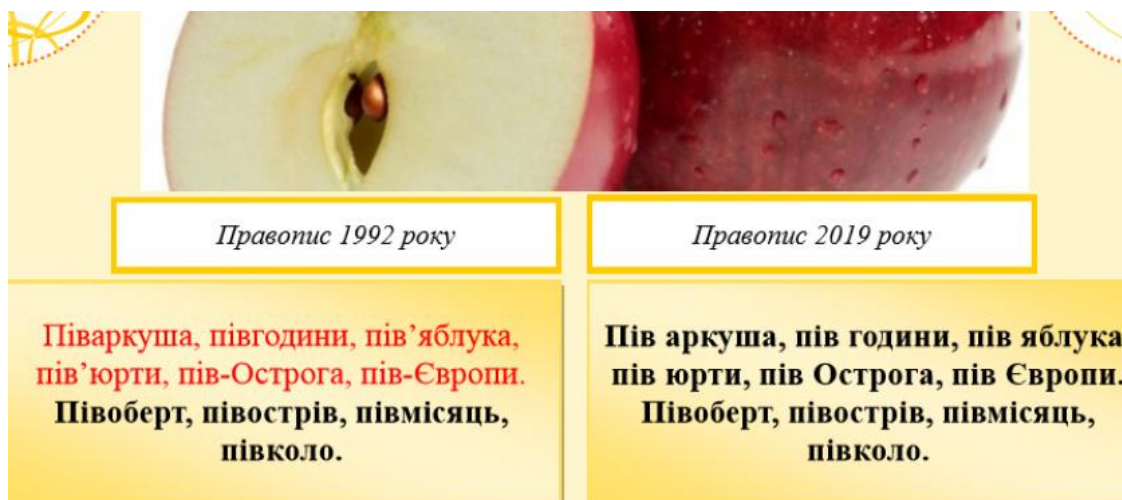
4. За способом взаємодії одної людини з іншими розрізняють авторитарний, демократичний і ліберальний стилі спілкування. Вкажіть на ознаки двох останніх (до 8 балів).

Стилі ділового спілкування	Комунікативні та мовленнєві ознаки стилю ділового спілкування
Авторитарний	Людина ставить на перше місце своє Я; її накази, розпорядження неодмінно мають бути виконані, вона не любить дискутувати, обговорювати свої рішення, віддає перевагу виконавцям перед ініціаторами; чіткі повідомлення, короткі розпорядження, вказівки, директивний тон, відсутність емоцій.
Демократичний	
Ліберальний	

5. Вважають, що в діловому спілкуванні існують «жіночий» і «чоловічий» стилі. Вкажіть їх особливості. Висловіть власну думку щодо того, чи можна виокреслювати такі стилі (до 6 балів).

«Жіночий» стиль	«Чоловічий» стиль
Стереотипи: увага до психологічної атмосфери, ... (дописати)	Стереотипи: важливою є інформація (цифри, факти), ... (дописати)
Ваша думка:	Ваша думка:

6. За Українським правописом 2019 року числівник *пів* зі значенням половини з наступним іменником – загальною чи власною назвою пишемо окремо (*пів яблука*). Разом пишемо, якщо це одне поняття, а не половина чогось (*півострів*). *Напів, полу* писали й надалі пишемо разом.

Запишіть подані слова правильно, відповідно до нової редакції правопису (до 5 балів).

Пів..оберт, пів..країни, пів..день, пів..острів, пів..дня, пів..озера, пів..Дніпра, напів..сон, полу..мисок, пів..України, пів..місяць, пів..степу, напів..живий, пів..аркуш, пів..коло, пів..морозива, пів..куля, пів..оберт, пів..світу, пів..овал.

7. Фемінітиви – це іменники жіночого роду на позначення професій, роду занять (продавець – продавчиня, поет – поетеса). Їх творять за допомогою суфіксів *-к*, *-иц(я)*, *-ин(я)* та *-ес*. Утворіть фемінітиви до запропонованих слів (до 6 балів).

Дизайнер, директор, редактор, співак, лікар, колега, міністр (суфікс *-к*);
 верстальник, набірник, порадник, підприємець, керівник (суфікс *-иц*);
 кравець, плавець, продавець, майстер, член, шеф, фахівець (суфікс *-ин*);
 патрон, поет, пілот, декан, диякон (суфікс *-ес*).

8. У правописі 2019 року з'явилися слова, що починають на букву И. Випишіть 10 таких слів. Набираємо в інтернеті «Правопис 2019» і заходимо на сайт <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf> на стор. 6 (до 5 балів).

9. Запишіть правильно такі слова. Можна скористатися орфографічним онлайн-словником (<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>) для перевірки (до 5 балів).

Будь_ласка, вище_казаний, ал_о, псевдо_патріот,
Б/благовіщення, аудіо_звернен_я, на_добраніч,
кримсько/татарський, військово_зобов'язаний,
Н/національна А/академія К/керівних К/кадрів К/культури і М/мистецтв.

10. Новий правопис регулює написання сайтів, соціальних мереж. Коли правильно писати «Фейсбук», коли – Фейсбук, а коли – фейсбук? Відповідь можна знайти в інтернеті «Правопис 2019», <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf> на стор. 62. Увести ці три варіанти вживання назви мережі в речення (до 3 балів).

- Фейсбук
- «Фейсбук»
- фейсбук

11. Який варіант речення є правильним за новою редакцією правопису? Відповідь обґрунтувати (до 3 балів). Відповідь можна знайти в інтернеті «Правопис 2019», <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf> на стор. 64.

- Я приїхала на тойоті?
- Я приїхала на Тойоті?
- Я приїхала на «Тойоті»?
- Я приїхала на «тойоті»?

ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронна адреса викладача: kbugajova777@gmail.com

Номер вайбера, телеграма: 095-672-71-64

Фото записаних у зошиті відповідей на питання, виконаних практичних і творчих завдань висилати на електронну адресу або у вайбер.

Література

1. Бибик С. П., Сюта Г. М. Ділові документи та правові папери. Харків : Фоліо, 2005. 493 с.
2. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови : навч. пос. Київ : АртЕк, 1999. 264 с.
3. Зубков М. Сучасна українська ділова мова; [4-те вид. доп.]. Харків : Торсінг, 2005. 448 с.
4. Іванова І. Б. Українське ділове мовлення. Мова ділових паперів. Фахове ділове мовлення. Харків : Парус, 2009. 320 с.
5. Назаревич Л. Т. Тестові та практичні завдання з української мови за професійним спрямуванням (для студентів II курсу всіх напрямів підготовки). Тернопіль : ТНТУ, 2015. 138 с.
6. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення : підручник. Київ : Літера, 2000. 480 с.